

Vie
ton

2*13

DOROTA NVOTOVÁ
TOMÁŠ BALDÝNSKÝ
MILAN LASICA
HERE / ISLAND

Pojištění pro ty, kdo mají rádi permanentky

Allianz cestovní pojištění pro opakované výjezdy

Roční cestovní pojištění pro opakované pobyty je zvýhodněné pojištění pro ty, kdo často cestují do zahraničí nejen pracovně, ale také za sportem či rekreací.

- Počet výjezdů do zahraničí během jednoho roku není omezen.
- Maximální délka pobytu každého výjezdu je 45 dní.
- Nemusíte řešit jednotlivá pojištění.

S vámi od A do Z

Allianz

na začátek

Stanislav Bernard
spolumajitel Rodinného pivovaru Bernard

Nedávno mi v internetové diskusi jeden člověk napsal, že s mnoha mými názory nesouhlasí, ale že si je vždy rád přečte nebo poslechne. Potěšilo mě to a zároveň jsem si uvědomil, že tak to přeci má být. Bohužel, realita je obvykle jiná. Zejména na Facebooku se často setkávám s názory či reakcemi založenými na zkreslených či neúplných informacích, nezřídka s pouhými dohady. To ještě dokážu pochopit, nicméně pokud jsou tyto názory vyjadřovány hrubými výrazy, či dokonce urážkami, pak tomu ani rozumět nechci. Proč někdo někoho uráží či na něj útočí pouze proto, že má jiný názor? Každý má přece právo na ten svůj. Stejně tak je legitimní s někým nesouhlasit. Nicméně jde o formu – nezadupu někoho do země jen proto, že si myslí něco jiného. Vždyť jiný názor či pohled na svět může člověka velmi často inspirovat a obhatit. Mám zkušenost, že lidská odlišnost mnohdy i ve firmě pomáhá jít dopředu a nacházet netradiční řešení. Stačí si toto uvědomit a více naslouchat. Vnímat ostatní. A přidat více respektu a slušnosti. Voltaire kdysi pravil: „Pane, hluboce s vámi nesouhlasím, ale budu se bít, abyste svůj názor mohl projevit.“

Držte se!

vlastní cestou 2¹³

duben – květen – červen

editor
Boris Dočekal
redakce
Stanislav Bernard
Zdeněk Mikulášek
Markéta Navrátilová
design
Štěpán Malovec
jazyková poradkyně
Věra Bláhová
tisk
T. A. Print, Praha
vydavatel
Rodinný pivovar Bernard, a. s.

Magazín Vlastní cestou vychází čtvrtletně. Chcete-li jej dostávat do poštovní schránky, navštivte www.bernard.cz (hlavní menu > Magazín Vlastní cestou). Vaše připomínky a náměty můžete zasílat na pivovar@bernard.cz

Magazín Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14164.

foto na obálce > David Bernard

obsah

04 – **Vyrostla jsem jako holka od klavíru**
rozhovor s Dorotou Nvotovou

10 – **Šli jsme do toho**
z pivovaru

16 – **Bud' připraven**
povídka Bianci Bellové

20 – **Here**
lahůdka ze světa umění

24 – **Fotbal po islandsku**
fotoreportáž

30 – **Dobrá věc potřebuje čas**
rozhovor s Tomášem Baldýnským

33 – **Ve znamení Williama Shakespeara**
reportáž

37 – **Milan Lasica**
fejton

38 – **Měšťanské domy v Jihlavě**
Vysočina a okolí

www.bernard.cz

Vyrostla jsem jako holka od klavíru

řiká herečka, muzikantka, majitelka cestovky

Dorota Nvotová

Nepálci v podstatě neznají stres, neznají čas, slova budoucnost, minulost – to je úplně úžasný stav bytí, který mě uklidňuje. Už se v tom dokážu orientovat, už to chápu.

Proč Nepál? Čím vás tak oslovil, že velkou část roku trávíte právě tam?

Před šesti lety jsem se svým tehdejším partnerem cestovala po Indii. A tak jsme si řekli, že se podíváme ještě za roh. Byla to taková obyčejná dvoutýdenní návštěva, žádný trek. Když jsme se za půl roku rozešli, cítila jsem, že se do Nepálu chci vrátit, že mě láká podívat se do hor. Už na prvním treku mi bylo jasné, že zpátky cesta nevede. A časem přibýly další věci, kvůli kterým trávím v Nepálu víc času než na Slovensku. Někdy jsem v Nepálu osm měsíců a pak dva tady, nebo tady sedm a šest tam, prostě jak to zrovna vyjde. Dá se říct, že si postupně rozdvouju svou identitu.

Máte cestovní kancelář, která zprostředkovává turistické návštěvy Nepálu. Jak vlastně funguje?

Je to normální cestovka v Nepálu. Se svým současným partnerem a několika nepálskými

průvodci provázíme Čechy a Slováky po horách a také po Indii. Bereme jen malé skupinky, abychom lidem zaručili nefalšované a nekomerční zážitky. Zájezd uděláme i pro jednoho klienta. A nejsme drazí, protože nás motivuje láska k cestování, ne k zisku. Stačí, když nás to uživí.

Řekla jste další věci. Které to ještě jsou?

Pomáhám se sponzoringem dětskému domovu Happy Home, kde se staráme o šedesát tři dětí, které jsme přivedli doslova z ulice. Snažím se pro domov sehnat peníze, protože bez sponzorů by to nešlo. Vláda problémy těchto dětí, a jen v Kathmandu jsou jich stovky, neřeší. Když v Nepálu zemře jeden z rodičů a ten druhý se znovu ožení nebo vdá, děti z prvního manželství často skončí na ulici. A to jsou některým třeba jen tři roky. Chodí bosí po špinavých ulicích, brečí a natahují k vám ruce. Ale ne abyste je objali, chtějí peníze. Když to přežijí, skončí v dět-

ských ganzích, kde se naučí fetovat lepidlo a jen málo z nich se dožije víc než třinácti let. A nikoho to nezajímá. Děti umírají venku – těžce postižené, nemocné, špinavé a hladové, někdy i před nemocnicí. Pokud nemají to štěstí, že se jich ujme nějaký dětský domov, jako je Happy Home.

Jaké jsou formy sponzoringu?

Každé dítě je sponzorované nějakým Čechem nebo Slovákem, který mu platí všechny výdaje v hodnotě šedesáti euro měsíčně. Pokud je to pro někoho příliš velká částka, může sponzorovat jedno dítě několik lidí. Za ty peníze pořídíme jídlo, ubytování, oblečení, školní uniformu, knížky, sešity a dobrou soukromou školu, kde se děti naučí anglicky. Z dalších sponzorských peněz financujeme vybavení domova, který dneska vypadá úplně jinak, než když jsem tam před několika lety přišla poprvé.

v Praze, únor 2013

V létě jste na Slovensku koncertovala s nepálskou kapelou. Překvapilo mě, že nešlo o nějakou formu etnické hudby, ale o rock, byť ovlivněný i jinými hudebními žánry. S Nepálci jste nahrála i své poslední album Just!

Jsou to skvělí muzikanti. O kytaristovi se mluví jako o nepálském Jimi Hendrixovi. Oni jsou zvyklí hrát rock, třeba Deep Purple. Samozřejmě mají trochu jiné hudební cítění než my. Desku jsme nahrávali ve studiu, které zdaleka nemělo takové technické vybavení, na jaké jsme zvyklí u nás. Problémy byly i s financemi, ale nakonec pomohli sponzoři.

Je to pro vás velký problém pohybovat ve v přirozeném prostředí Nepálců a pak tady, ve víceméně umělém světě takzvaného showbyznysu? Prostě úplně přeřadit.

Já to vlastně neřeším. Už takhle žiju šest let, těším se na jedno i na druhé. Jako velká voda přijedu na Slovensko, užívám si kon-

certy, posbírám peníze pro děti a potom se zase těším na anonymitu v Nepálu. Ale už i tam ji ztrácím, protože jsem asi jediná ze Západu, která mluví, ne moc dobře, nepálsky. Znají mě jako Fulmayu (to jméno dal Dorotě jeden nepálský hoteliér a v nepálštině znamená Květ lásky). Když jdu v horách, místní se sbíhají a děti křičí – Fulmaya přišla! Je zajímavé, že moje nátura se ani tam nezapřela, takže je to trochu podobné jako tady. Ale samozřejmě nejde o showbyznys, i když do toho mě tam už taky volali. Teď chci naplno v Nepálu rozběhnout kapelu, tak to možná přijde.

Co vás inspiruje v muzice?

V textech život a jeho pozorování. A v hudbě? Nevím, tak jak to cítím. Vyrostla jsem jako holka od klavíru a takové skládám písničky.

Nedělají vám pobyty v Nepálu kromě jiného problémy ve vaší filmové kariéře?

No, dělají. To je vlastně jediná oblast mé široké existence, v níž jsem musela zaplatit jistou daň. V muzice se mi daří, v psaní se mi daří, v cestovce se mi daří. Akorát s filmem je to horší, protože nemůžu chodit po castinzích. Kvůli natáčení filmu bych klidně přiletěla, ale kvůli castingu, kdy vůbec nevíte, jak to dopadne, jestli tu roli dostanete, ne. V létě, kdy jsem na Slovensku, se castingy většinou nedělají, ale tak to chodí, vždycky je něco za něco.

Máte nějakou představu o postavě, jakou byste chtěla hrát? Nemyslím nějakou konkrétní, spíš typ, který by vás zaujal.

Ze všech postav, které jsem hrála, jsem si nejvíc užila roli modelky ve filmu O životě. Konečně jsem nehrála intelektuálku nebo depresivní puberťačku, ale „vytřetú“ blondýnu, která je úplně jiná než já. Vždycky mě láká něco nového, co jsem ještě nezkusila.

Dievčatko
Začína tak vždycky šecker
bola som malé decko
veľa otcov, málo mám
vraveli mi dávaj si na seba vždycky bacha
a poslušne som na klavíri cvičila Bacha
a bolo mi to na hovno

Dospelí vždy spali spolu v posteli
a na Derricka nemala som vek
pod posteľou zaprášený Barbie – dom
a guča staniolu od vlnajších salóniek

Dám si v krčme džús a horalku
sparty si pôjdem kúpiť do stánku
čo viac si môžem priať
snáď len ráno, na záhrade v altánku
sřkať z kávy smotánku
a zlatú Visa kartu mať...

(úryvek z textu)

DOROTA NVOTOVÁ
*1982

Vystudovala evanjelické lyceum v Bratislave. Vyrůstala se svou matkou herečkou Annou Šiškovou a režisérem Jurajem Nvotou. Hrála mimo jiné hlavní role ve filmech Děvčátko a O životě. Vydala tři desky (Dorota Nvotová, Síla vzlyku a Just!), ke kterým napsala texty a složila hudbu. Je autorkou osobitého cestopisu Fulmaya. Pomáhá a shání peníze pro dětský domov v Nepálu, provozuje cestovní kancelář. Novináři o ní píšou jako o rebelce, označují ji za „úkaz“, ale ona je jen bezprostřední, otevřená a neschovává se za nic neříkající prázdná slova.

A divadlo vám nechybí? Herci většinou říkají – film je fajn, ale divadlo je ten grund.

Jako dítě jsem hrála v jednom muzikálu, ale jinak jsem divadlo nikdy moc nemusela. Nelákalo mě. Vyrůstala jsem v něm a to mi úplně stačí. Divadlo, to jsou tráma, závazky, být dlouho na jednom místě...

Řekla jste, že se vám daří v psaní...

Psát jsem začala už ve třinácti letech. Povídku za povídkou, vyhrávala jsem literární soutěže. Kromě textů už osm let píšu fejetony pro časopis Týždeň. Napsala jsem i jednu knížku, cestopis, ale spíš jde o osobní příběh, který se odehrává na mých cestách. Příběh o tom, jak jsem se ocitla v Nepálu. Knížka se jmenuje Fulmaya.

Vlastně jako byste žila dva životy, v čem je hlavní rozdíl mezi nimi?

V lidech. A tečka.

Přece jen, můžete to trochu rozvést?

Hory jsou leckde, příroda, náboženství, budovy... Super, ale to je jen omáčka. Hlavní jsou lidi. Je to podobný typ pocitu, který zažívám, když jsem v romské osadě. Udělala jsem velmi šikovný trik. Vzala jsem do té osady Nepálce, kteří se mnou hrají. Měli slzy v očích. Děti za nimi běhaly, oni jim podepisovali plakáty. Navíc zjistili, že se trochu dorozumí, protože některá nepálská a romská slova jsou podobná. Sama jsem byla

překvapená, že jsem se s Romy domluvila nepálsčinou. To byla úplná halucinace. V osadách a v Nepálu žije podobný typ lidí. Taková usměvavá nátura, přirozená, spontánní.

Je ta podoba i v tom, že Nepálci podobně jako Romové myslí tak den dopředu?

Přesně. Ale Nepálci nemyslí na den dopředu, myslí jen na ten, co právě je.

To ale musí být hodně složité chtít v Nepálu něco dělat?

To ano. Tyhle dvě kultury neznají čas. Na druhé straně v podstatě neznají stres. Neznají slova budoucnost, minulost, to je úplně úžasný stav bytí, který mě uklidňuje. Už se v tom dokážu orientovat, už to chápu. Když provázím turisty, samozřejmě jim musím poskytovat západní služby, čili cepuju své Nepálce, jak se dá. Oni už vědí, že jako s kámoškou je se mnou sranda, ale jako boss jsem přísná, a že když děláme, tak prostě děláme. Vědí, kam až můžou jít, jak moc se opozdit nebo některé věci nedotáhnout. Mám tým lidí a už se to docela usadilo. Oni taky nechtějí přijít o dobrý džob, platím je nejlíp ze všech cestovek.

Jaká je teď bezpečnostní situace v Nepálu? Král, tuším, před čtyřmi roky padl a k moci se dostali nepálsí maoisté?

Maoisti jsou ve vládě, a když mají křesla, už nestraší po horách se samopaly. Ale

v podstatě nezáleží na tom, jestli jsou u moci maoisti, nebo kongresová strana, což je zkorumpovaná partaj lobbující za indické zájmy. Ale oni jsou všichni jedna rodina, je úplně jedno, kdo bere peníze. Já jsem si ze začátku myslela – pomoc, přijde srp a kladivo, ale je to prašť jako uhoď. Opravdový komunismus v Nepálu není. Nikdo se nesnaží zastavit tržní ekonomiku ani zavřít hranice, nic takového. Maoisti mě spíš přijdou jako levý střed a ty pravičáci jsou pěkní hajzli. Kvůli nim máme šestnáct hodin denně výpadek elektřiny, protože oni naši elektřinu prodávají do Indie.

Říkáte naši...

Já říkám naše na Slovensku i v Nepálu.

Máte dva otce. Tím biologickým je klavírista Jaro Filip, tím druhým, který vás adoptoval, filmový režisér Juraj Nvota. Jak moc vás oba ovlivnili?

Biologický otec mě v podstatě neovlivnil, protože jsem ho poprvé viděla, když mi bylo sedmnáct let. Když jsme se pak začali setkávat, tak v něčem asi ano... Ale vyrůstala jsem s mámou a svým druhým otcem v uměleckém prostředí, to mě určitě nějak ovlivnilo. Nejen oni dva, i lidé okolo, herci. Ale nic konkrétního mě nenapadá.

Pro vás asi zásadní životní křižovatka byla návštěva Nepálu, byly ještě nějaké jiné, kdy

jste se musela rozhodnout, jestli jít tou, nebo onou cestou?

Rozchody. Je to taková odbočka a já odbočím tam, kam chci.

Vy asi moc nepřemýšlíte o tom, co bude? Myslí někdy ve vzdálenější budoucnosti.

Plánuju na rok dopředu.

A máte představu, co byste chtěla, aby bylo třeba za pět deset let?

Chtěla bych mít děti, žít v Nepálu, mít tam fungující cestovku, slovenského průvodce, který by za mě provázet, když už nemůžu. To zatím nemám a všechno musím „odběhat“ sama. Chtěla bych tři měsíce v roce být na Slovensku, z toho měsíc točit film a zbylé dva měsíce koncertovat...

Než jsme Dorotu stačili vyfotit, nečekaně odjela do Nepálu. Sešli jsme se znovu až po půl roce. Spousta věcí v jejím životě se mezitím změnila.

V posledním roce jsem začala mít podezření, že v domově není všechno v pořádku. Požádala jsem české a slovenské dobrovolníky, kteří se přes den o děti starají, pomáhají jim s učením, aby zjistili, jestli je všechno v pořádku. A pokud se něco dovědí, ať sbírají důkazy. Ale vůbec jsem netušila, co vyjde na povrch. Že děti dostávají špatné jídlo, že mají nařízené před námi se pořádkem usmívat, jinak je v noci, když dobrovolníci jdou spát,

bijí, že je trestají třeba i tím, že jim v zimě seberou rukavice a čepice... Prostě špatně, špatně, špatně.

Řešit takové věci v Nepálu asi nebude velmi snadné...

Určitě to bude těžké, protože šéf domova pochází z té nejvyšší kasty, která v Nepálu vládne. Je to klan. Ale posbírali jsme důkazy, sehnali svědky, našli si právníka a podali trestní oznámení. A přišly doslova mafiánské praktiky, zastrasování, pokus o únos našeho hlavního svědka – nepálského učitele. Na druhé straně s námi začaly spolupracovat i některé děti, psaly nám, co se v domově děje, získali jsme zvukové nahrávky. Taky jsme se obrátili na některá velvyslanectví a konzuláty, protože domov podporovali sponzoři z Ameriky, Švýcarska nebo Japonska, ale šéf domova ty peníze zpronevěřil (ty naše našťestí ne, vedli jsme si vlastní účetnictví). Případ se začal propírat v médiích. Vypadá to na velký proces, ale těžko odhadnout, jak dopadne. Pokud se nám podaří všechno dokázat, půjdou šéf i jeho žena do basy.

Trest je jedna věc, ale co bude s dětmi?

Jedenáct z nich se nám už podařilo dostat pryč, našli jsme jejich rodiče. Ti lidé jsou strašně chudí, ale ochotni se o děti postarat, pokud na to budou mít peníze. Další rodiče hledáme. Je to těžké, protože šéf domova

jim navykládal, jak dobře bude o jejich děti postaráno, a oni mu je světili bez jakéhokoliv papíru, jen na dobré slovo. Ale já nenechám ty děti tam, kde jsou, a nechci, aby skončily na ulici. Musím to vyřešit. Teď jednáme se sponzory, mám jich okolo stovky. Nemůžu si dovolit, aby couvli, musím je přesvědčit, že všechno bude v pořádku. Že když děti dostaneme ven, dokážeme jim zajistit nový život. Dvě z těch jedenácti dětí jsou v internátní škole, pro ty zbývající jsme v nejbližší prodejně potravin zařídili kreditní systém, kde dostávají potraviny, přímo platíme i škole. Ale zbývá ještě asi šedesát dětí v domově, které musíme dostat pryč.

A změnilo se ještě něco?

Rozpadlo se mi manželství a znovu jsem se zamilovala (naštěstí můj bývalý partner se stará o věci v Nepálu, pro mě je tam teď hodně nebezpečno, ale na proces určitě pojedu). Cestovka frčí dál se dvěma slovenskými a šesti nepálskými průvodci. Já se teď musím dát dohromady zdravotně, roky jsem to odkládala. Jsem člověk, který zatne zuby a jde dál, ale to nejde donekonečna. Momentálně skládám muziku k filmu Fulmaya, což je dokument o mně, píšu druhou knížku a písničky pro další album.

**Združenie HAPPY HOME
Číslo účtu: 3067158156 / 0200**

Šli jsme do toho

řikají
Stanislav Bernard
a Josef Vávra

bylo

je

1992

2012

Ještě za minulého režimu jsme se museli rozhodnout, zda uzavřeme pivovar v Pelhřimově nebo v Humpolci. Jednoznačně jsme se rozhodli zavřít ten druhý, protože byl opravdu v hrozném stavu. Před dražbou humpoleckého pivovaru jsem přemýšlel, kolik bych za něj byl ochotný zaplatit. Vycházelo mi maximálně dvacet milionů. Pivovar pak vydražil Stanislav Bernard se svými společníky za více než dvojnásobek. Upřímně řečeno, nevěřil jsem, že se jim podaří postavit pivovar na nohy. Ale když jsem je později osobně poznal, když jsem viděl, jakou cestu při jeho znovuvzkříšení zvolili, uvěřil jsem, že to dokážou. A oni to dokázali.

Antonín Kratochvíle

nestor českého pivovarnictví a bývalý ředitel státního podniku Jihočeské pivovary, do kterého tehdy spadal i pivovar v Humpolci

Stanislav Bernard

Jak se vám podařilo z ruiny vybudovat prosperující pivovar s moderní technologií?

Nikdy jsem nepočítal, kolik dohromady stály všechny naše investice, ale byly obrovské. Postupovali jsme krok za krokem. Prvních deset let našeho podnikání šlo o závody s časem a s penězi. A bojem o přežití v obrovsky konkurenčním prostředí na trhu s pivem, kde působily už roky zavedené značky. A když se ptáte, jak se to povedlo – především jsme měli sen poctivě vařit výborné pivo s co možná nejzajímavější chutí. Vytvořit něco uznávaného, značku, kterou budou lidé obdivovat. Když se dneska ohlédnu, tak k mému překvapení se to postupně začalo dařit. Ale je to každodenní proces, člověk pořád o něco bojuje. Hned první rok jsme museli totálně rekonstruovat lahvovnu, byla úplně po smrti. Na staré mašiny nebyly náhradní díly, neustále jsme něco opravovali. Za rok jsme koupili použité, ale funkční zařízení a stejně jsme postupovali i následujících deset let.

Nejví se vám z dnešního pohledu koupě zdevastovaného pivovaru za 45 milionů korun (a to byly v roce 1991 opravdu velké peníze) jako čiré bláznovství?

Ta cena opravdu byla nesmyslná, zůstatková hodnota pivovaru nedosahovala ani deseti milionů. A k tomu jsme ještě museli zaplatit za sedm milionů zásob. Jenže to pivo mělo špatnou pověst a nikdo ho nechtěl. Proč jsme přesto pivovar za ty peníze koupili? Vydražili jsme ho v aukci v rámci malé privatizace, kde samozřejmě jediným parametrem byla cena. Měli jsme propočten, ze kterého těch 45 milionů vycházelo jako hraničních, výš už bychom asi nešli.

Proč zrovna tahle částka?

Spočítali jsme si, že když vyrobíme aspoň šedesát tisíc hektolitrů ročně, tak to zvládneme. Ale už to byl obrovský risk. Ale má to ještě jeden, podle mého názoru zásadní aspekt – porevoluční nadšení. Bez něj bychom to v životě nemohli udělat. A kdybychom to udělali, do roka bychom zkrachovali. My jsme si řekli – pojďme dělat něco, co dává smysl, pojďme vařit výborné, nejlepší pivo. Vlítli jsme do toho tak, že najednou jsme byli v pivovaru (já například dlouho spal v kanclu na zemi), který vypadal jako ruina. Ve výrobě docházelo k jednomu problému za druhým, pořád jsme něco opravovali, improvizovali.

Nicméně i improvizované opravy něco stály...

První náš kapitál byl, že jsem si od jednoho známého půjčil sedmdesát tisíc. S nimi jsme rozjezd výroby nějak přežili a uvařili první várku piva a objížděli s ním (už pod značkou Bernard) hospody. Hospodští, kteří v té době nebyli tak zaplavováni nejrůznějšími nabídkami, říkali, že je dobré a že to zkusí. A během třech týdnů se nám zdvojnásobil prodej. A šuškanou se začala šířit dobrá pověst našeho piva. Prodej nastartoval tak rychle, že nás to zachránilo.

Vím, že jste s vaším společníkem Josefem Vávrou přijeli na dražbu v patnáct let staré Dacii. Kde jste vzali těch 45 milionů?

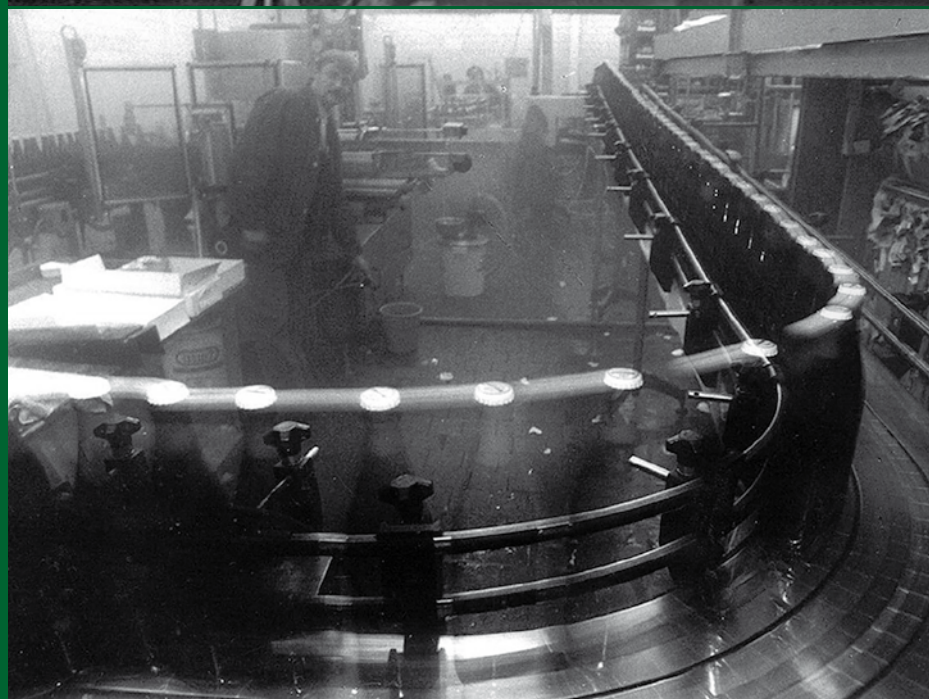
Dostali jsme úvěr, což bylo skutečně umožněno tím, že se psal rok 1991. Později by nám žádná banka nepůjčila. Tehdy existovala jakási vůle, protože se privatizovalo a lidé, pokud neměli peníze našmelené z minulého režimu, se museli obracet na banky. Byl tady i jakýsi signál od tehdejší vlády, že pokud to jde, pokud existuje rozumný podnikatelský záměr, lidem peníze půjčit.

Nicméně na každého se nedostalo. Využili jste nějakou řeckně nestandardní metodu?

O půjčce rozhodovalo vedení České spořitelny, kde jsme neměli žádné kontakty. A nikoho jsme neupláceli. Neuměli bychom to a ani bychom na nějaké úplatky neměli peníze.

Rekonstrukce pivovaru je jedna věc, recept na dobré pivo druhá. Měli jste ho připravený, nebo jste šli cestou pokus omyl?

Můj společník Josef Vávra dělal podsládka v ostravském pivovaru, uměl pivo vařit. Než jsme začali vařit, tak jsme si sedli a uvažovali, jaké naše pivo vlastně má být. V Humpolci se vařilo pivo spíš sladšího typu, jako je třeba Budvar, my jsme tento typ nechtěli, protože jsme měli radši hořká, chuťově plná piva. Na základě naší domluvy vznikla samotná receptura. A když jsme uvařili první várku, řekli jsme si – to je dobré pivo. Pak už jsme ho jenom doladili. Hodně jsme se

věnovali reklamě a marketingu. I díky ní jsme měli doslova raketový start. V prvním roce jsme prodali přes sto tisíc hektolitrů piva, to bylo téměř dvakrát tolik, než jsme původně počítali. A právě to nám umožnilo nastartovat ekonomiku a pustit se do nezbytných rekonstrukcí.

Co považujete za největší úspěchy Rodinného pivovaru Bernard?

Vedle mnoha ocenění z nejrůznějších soutěží je to třeba skutečnost, že se nám daří exportovat naše pivo nejen na Slovensko, ale i do Ruska, Norska, Švédska, Spojených států a dalších zemí. Je to tím, že vaříme pivo tradičním způsobem, byť za cenu vyšších nákladů, a že má svou nezaměnitelnou chuť. Pokud bych měl náš úspěch vyjádřit několika čísly, tady jsou: v posledním roce existence státního podniku byla produkce humpoleckého pivovaru 26 tisíc hektolitrů, vloni to bylo 212 tisíc hektolitrů, protože naše výroba pořád stoupá.

Jak důležitou roli v tom hraje systém firemních hodnot a firemní kultura?

Velmi významnou. Na tvorbě hodnot se spolupodíleli zaměstnanci přibližně dva roky a už jenom diskuse o nich pomohla „pročistit“ vzduch. Hodnoty nevznikly od stolu, shora, to bych zdůraznil, jinak by je lidé nevzali za své, neztotožnili by se s nimi.

Na kterých hodnotách se zaměstnanci shodli?

Jsou to otevřenost, důvěra, spolupráce, odpovědnost a pozitivita. Ale pokud by se jediná hodnota porušovala, začne to celé drhnout. Naopak, všech pět hodnot působí synergicky. K nim se ještě připojují další tři – orientace na zákazníka, na zaměstnance a růst hodnoty firmy. A to všechno, dá se říct, zastřešuje naše firemní krédo: „Vlastní cestou k poctivému českému pivu“.

Fotografie ukazují, jak moc se za dvacet let pivovar změnil. Jak asi dopadne srovnání dnešních fotografií s těmi pořízenými za dvacet let?

Tak velký rozdíl už to být nemůže, protože celých těch víc než dvacet let investujeme. Ale nějaký rozdíl určitě bude, protože do pivovaru investujeme pořád (letos například realizujeme nové oddělení přetlačných tanků za 40 milionů korun, připravujeme druhou etapu rozšíření ležáckého sklepa a mnoho dalších investic, to vše jenom letos za cca 82 milionů korun) a pořád do něj investovat budeme.

O minulosti a především o současnosti Rodinného pivovaru Bernard se více dozvíte na: www.facebook.com/Bernard.cz

Ocenění pohladí duši Josef Vávra

Co jste si jako člověk, který měl zkušenosti s výrobou piva, říkal, když vás společník nabídl v dražbě za pivovar 45 milionů korun?

Problém byl, že v pivovaru, jehož zásoby piva byly neprodejné, se mělo začít vařit pivo, které bude dobré. To byl pro mě pořádný závazek takové pivo udělat. A vůbec mi z toho nebylo dobře. Musím říct, že když Standa při aukci zvedl tu ceduli, modlil jsem se, ať ho někdo přebije.

Dát dohromady pivovar byla velká práce, byl to doslova boj s každodenními problémy. Měl jste někdy pocit, že to prostě nepůjde?

Problémů jsme měli hromadu. Zároveň jsme měli spoustu představ a plánů, ale nebyly peníze. Jediné kvůli nim mě občas opravdu napadalo, že to nepůjde. Z ničeho jiného jsem strach neměl.

S jakým pocitem byste odcházel, kdyby právě kvůli penězům se vám nepodařilo pivovar oživit?

Určitě s pocitem, že jsme to zkusili a že nás zastavila neochota bank půjčit nám peníze. Přitom půjčovaly spoustu peněz lidem, kteří se zaručovali nemovitostmi na spadnutí, co neměly prakticky žádnou hodnotu. Nám peníze dlouho nechtěli půjčit a tvrdili, že je to pro ně hodně riskantní podnik.

Vzpomenete si na nějaké situace, kdy vás napadalo – jo, ono to půjde?

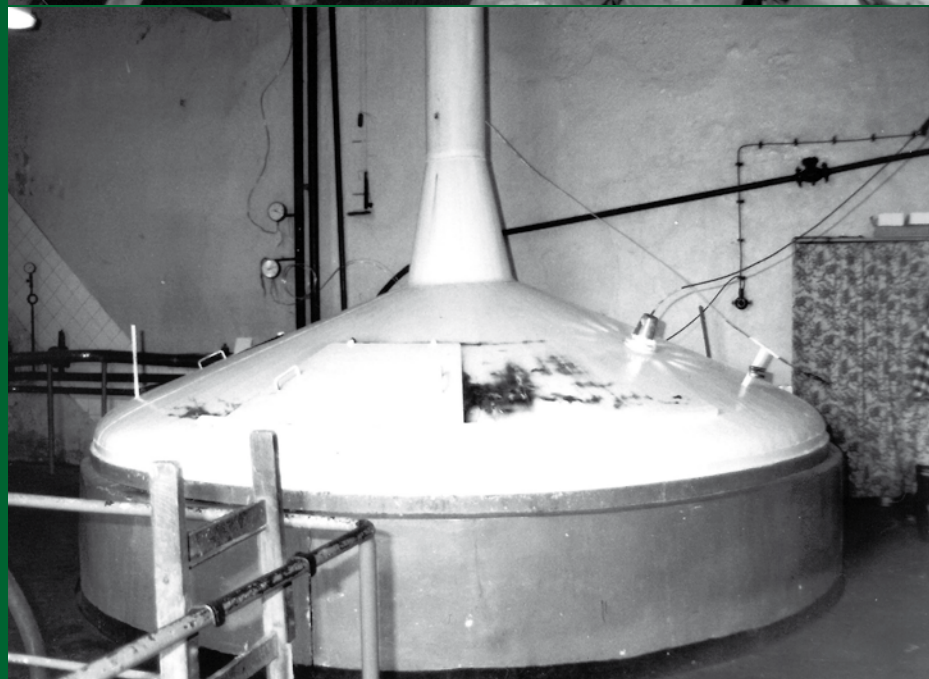
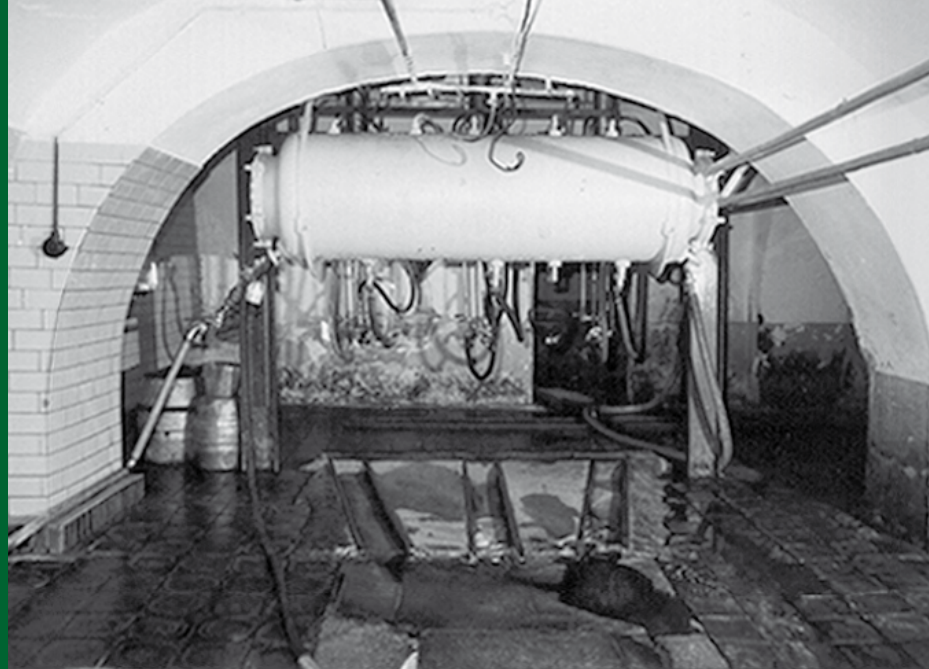
Těch bylo hodně. Třeba když jsme postavili novou varnu nebo když jsme rekonstruovali lahvovnu. Prostě s každým vylepšením byl můj pocit, že se nám to podaří, silnější.

Dá se říct, že pivo Bernard se svou nezaměnitelnou chutí je vaše dítě. Co pro vás znamenají ty desítky a desítky ocenění, která vaše pivo získalo?

Pokud dostanete ocenění za pivo, je to jako pohlázení. To první jsme získali už v roce 1992, třetí místo pro tehdy úplně neznámé pivo! Samozřejmě jsem měl radost, když jsme se o dva roky později umístili s naší dvanáctkou před plzeňským Prazdrojem. Všechna ocenění, a bylo jich za těch dvacet let opravdu hodně, jsou příjemná pro vaši psychiku, ale žádné z nich vám pivo neprodá. Prostě vás to „jen“ potěší a musíte makat dál.

Myslíte si, že Bernard je nejlepší české pivo?

...takhle. Víím, že děláme jedno z nejlepších piv v naší republice. A česká piva patří k nejlepším na světě. Když chci občas být hodně odvážný, tak si troufám říkat, že nejlepší plzeňské (s malým pl) je Bernard.

Významná data modernizace Rodinného pivovaru Bernard:

- 1991** Do pracovního poměru bylo přijato 10 zaměstnanců
- 1992** Pivovar vaří desítku a dvanáctku, rozšíření kvasného a ležáckého sklepa, rekonstrukce stáčírny lahví
- 1993** Rekonstrukce kotelny
- 1994** Zavedení mikrobiologické filtrace piva jako první v ČR (tedy bez použití pasterizace), zavádí se zelené privátní přepravky a NRW lahve, KEG sudy
- 1995** Instalace plnicí linky na KEG sudy
- 2000** Zakoupení humnové sladovny v Rajhradě u Brna
- 2001** Zavedena úprava odplynění vody
- 2002** Zprovoznění vlastní výroby kvasnic
- 2003** Vybudování nové stáčírny KEG sudů, jídelny pro zaměstnance a oddělení údržby
- 2004** Instalace nového počítačového softwaru Karát, rekonstrukce administrativní budovy
- 2005** Rekonstrukce vrtu a vodojemu, přestavba varny na čtyřnádobovou a instalace myčky lahví
- 2006** Vybudování vířivé kádě a jednostupňového chladiče mladiny
- 2007** Navýšení kapacity ležáckého sklepa 10×400 hl, instalace nádob hlavního kvašení, první várka nealkoholického piva
- 2008** 2. etapa kapacity ležáckého sklepa 16×400 hl, instalace sběrače sladiny a paletizace lahvovny
- 2009** Brýdový kondenzátor a automatizace varny, zavedení otevíracího stroje na patentní lahve, výměna centrálního kompresoru
- 2010** Pivovar vaří sedm druhů alkoholického piva a čtyři druhy nealkoholického piva
- 2011** V roce dvacátého výročí vzniku pivovaru získává značka Bernard 41 ocenění
- 2012** Nová CIP stanice pro stáčírnu lahví a sudů a přetlačné tanky
- 2013** Pivovar zaměstnává 141 pracovníků v pivovaru a 21 ve sladovně

text Boris Dočekal
foto archiv

BIANCA BELLOVÁ

Bud' připraven

Harry si odkašlal, zavrtal se do koženkového křesla trochu hlouběji a mrknul na Kapustu. Ten seděl neklidně na kraji sedačky s oběma rukama opřenýma zešíroka o sklo konferenčního stolu. Kromě nich ještě nebyl v podniku nikdo.

„Tak co, jdeme do toho?“ zahlaholil Harry a hlas ho trošinku zradil. Kapusta by se nejradši sebral a odešel, ale když viděl, jak s tím Harry bojuje, rozhodl se zůstat po jeho boku a bít se statečně až do konce.

Udělal ze rtů kroužek a dlouze se jím nadechl: „Ale jsem úplně švorc, dyť víš.“

„Kapusto, hele, neštví,“ odfrknul si Harry a s trochu strojenou veselostí plácnul přítele do ramene: „Vždyť říkám, že tě zvů. Máš narozeniny, ne? Simtě!“

Kapusta několikrát přikývl a pak se upřeně zadíval do kouta místnosti, kde běžel v televizi fotbalový zápas se ztlumeným zvukem. Na stolek z umělého mramoru se neslyšně otáčel větrák.

„Co to bude, pánové?“ zvolala zpoza

baru paní provozní. Byla to pohledná čtyřicátnice, s dlouhými zrzavými vlasy a poněkud již barokními, ale stále zajímavými tvary. Nějaká ta plastika, jistě, to už ani jinak nešlo. Poněkud nepřírodně vysoko umístěná ňadra se drala z červené halenky se štrasovým zdobením.

„Gin and tonic!“ zavolal Harry světácky a několikrát pokynul dvěma vztyčenými prsty. Jakože dvakrát. Paní provozní přikývla.

„To je štyl, co?“ pohodil hlavou neurčitě Kapusta do místnosti a říhнул si.

„Co jako myslíš?“

„Ten dekor myslím.“

Harry přimhouřil oči a rozhlédl se po místnosti. Koženkové sedačky, stolečky se zlatým kováním, zrcadla, umělé květiny. Na soklu s dórskou hlavicí sádrová socha Lédy s labutí. Na zadní stěně ručně malovaný obrázek Moulin Rouge v Paříži, který se v levém okraji odlupoval, jak ve zdi přebývala vlhkost. Na protější stěně air-brushem vyvedená prsatá

krasavice s pootevřenými rty. Mezi okny poblikávala žlutá a červená světýlka.

„Simtě. Přesně takovýhle píčovinky se líbily tvój starý!“ mávl rukou Harry.

„No právě,“ odvětil Kapusta.

Pak bylo chvíli ticho.

Paní provozní před ně na stoleček položila červené ubrousky a na ně skleničky s drinkem.

Harry si znovu odkašlal, spiklenecky mrknul na Kapustu a zeptal se: „A kde že jsou, ehm...“

„Děvčata, myslíte?“ opáčila paní provozní blahosklonně. Podívala se na hodinky a kývla.

„Půjdu pro ně. Nechcete slavný mandle k tomu pití?“

„Dáme si slavný mandle, co říkáš?“ zeptal se Harry, říhнул si do dlaně a usmál se: „Však to je něco jinýho než bramborová kaše z pytlíku a pět dní starej chleba s taveňákem, co jsme baštili na táboře, co?“

Paní provozní svraštila obo-

čí ještě o něco víc, mávla utěrkou a zmizela za barem.

Harry si odkašlal, zašmátral v kapse saka a položil na stolek před sebe dvě modré tabletky ve tvaru kosočtverce. Kapusta se nervózně zasmál.

„Tak,“ řekl Harry a pozvednul sklenici, „šup tam s ní! A Alles Gute, ty kanče!“

Kapusta zvedl sklenici a s potlačovaným dojetím si s Harrym přituknul. Oba spolkli pilulku a mlčeli.

Napravo od nich se pohnuly lítačky a do místnosti začaly přicházet dívky ve vyzývavém prádle a s unylými výrazy. Nevěnovaly jim žádnou pozornost; některé z nich se usadily na sofátkách v opačném rohu místnosti a dvě zůstaly stát u baru.

„To je zvláštní, vid,“ pronesl Kapusta zasněně, aniž by z dívek spustil oči, „jak hned člověk začne přemejšlet, kterou z nich...“

„Jo jo, dyť jo,“ přitakal Harry a mávnul na paní provozní, že si dají ještě jednu rundu.

„Hele, už něco cejtíš?“ zeptal se a přešel si dlaněmi po stehnech.

„No, mám takovej jakoby tlak za očima.“

„Fakt? Mně se zase dělaj mžitky.“

„Dal bych si cigáro. Kouří se tady?“

„Paní provozní? Může se tu kouřit?“

Paní provozní vyšpulila rty a zavrtěla hlavou.

„Mně by se docela líbila támhle malá,“ řekl Kapusta. Bylo slyšet, jak v něm roste napětí.

„Myslíš tu s tím peřím? Dyť vypadá jak tvoje stará! Teda jako bejvalá, myslím.“

„Hele, nech toho, nebo se tu na to vyseru.“

„Ježíš, tak promiň, dělám si sranu, ne. Ale je jí trochu podobná.“

Kapusta vydal těžko identifikovatelný hrdelní zvuk.

„Já bych zas šel támhle do tý, s tím tetováním. Tý bych to ukázal.“

Paní provozní jim sebrala prázdné sklenice a postavila před ně plné.

Oba se rychle napili.

Harryho pohled se zastavil na účtence, kterou paní provozní zastrčila pod vázu s umělou květinou.

„No to si snad dělá... Paní provozní, to je účet za celej podnik ze včerejška, ne?“ zvolal.

„Ne, to je za dva giny s tonikem. Pod tím by měla být ještě jedna účtenka za ty předchozí dva.“

„No to teda ještě že sedím. Ale kreditní karty berete, že jo?“ ujistil se.

„Přirozeně,“ řekla paní provozní dotčeně.

Kapusta se potichu uchechl: „A kreditku přirozeně máme, vid’?“

Harry se zašklebil, přimhouřil oči a zamával Kapustovi před očima peněženkou: „No, to si teda piš, že máme!“

A jedním pohybem lázeňského šviháka z peněženky vytáhl svou Visa kartu.

„No, to se mi docela ulevilo,“ zasmál se Kapusta, „představ si ten trapas, kdybysme zjistili, že nemáme prachy. V tomhleto stavu, že jo,“ a pohlédl směrem do svých slabín.

Harry se zasmál a zase kartu zasunul zpátky do peněženky.

„No, musím říct, že už to taky cítím. Fakt to funguje, vole.“

„Vid’.“

Oba seděli tiše s novým poznáním a hleděli do kouta směrem k děvčatům.

„Tak jdeme na to,“ řekl po chvíli Harry.

Kapusta se nepohnul. Hleděl před sebe s očima doširoka rozevřenými.

„Tak jdeme, Kapusto, jdeme do toho. Dáme, vole, dáme gól!“

Kapusta se nepozorovatelně sesouval do hloubi křesla.

„No co je, starouši? Snad nemáš strach? Máš narozeniny? Máš. Paříme? Paříme. Chceme si zašukat? Chceme. Jsou tu žhavý baby?“ pohlédl na děvčata a odkašlal si: „Dejme tomu. Takže v čem je problém?“ Harry popotáhl nosem a pak se v křesle natáhl a ruce si založil za hlavou, jako že o nic nejde.

Kapusta se v křesle schoulil do sebe, dlaně vražené mezi stehna.

„Tak kterou?“ šťouchnul do něj Harry loktem, „tu mrňavou veverku?“

„Co? Jakou veverku? Tak třeba...“ zavrčel Kapusta a po očku se po dívce podíval.

Harry jí pokynul prstem: „Pojď blíž, děvenko.“

Kapusta si chytil hlavu do obou dlaní a zasunul se ještě hlouběji do křesla. Dívka se pomalu rozvlnila v bocích, a když byla dívka na půl cesty, zvolal Harry: „Ty ne, ta druhá, ta mrňavá.“

„Ježiš,“ zašeptal Kapusta.

Dívka si dala ruce v bok, nesouhlasně zaťukala blýskavým pantoflíčkem o podlahu a zamračila se.

„Ne, ne, to je v pořádku,“ vložil se do toho Kapusta, „pojdte vobě.“

Děvčata se trochu uvolnila a chystala se přisednout.

„Tak žádný posedávání, jdeme pěkně na to,“ zahlaholil Harry a vyskočil z křesla.

„To víš, voni si přisednou, objednej si šampíčko za pět set devět set a viagra v čudu, vid’,“ pošeptal Harry Kapustovi.

Kapusta se snažil usmát se na dívku, která se k němu přivinula, stoupla si na špičky a olízla mu ucho. Byl z ní cítit česnek a zblízka byla na jejích stehnech patrná celulitida. To Kapustu úplně uklidnilo; narovnal se, objal dívku kolem pasu, chytil ji za špek na břiše a zahlaholil: „Tak pojď, ty veverka!“

Harry se k němu přitočil a něco mu nesrozumitelně zašeptal.

„Cože?“

„PIN.“

„Co?“

„Nemůžu si vzpomenout na PIN,“ usmál se Harry hořce.

„No to snad...“

„Už půjdete na pokoj, pánové?“ přišla se zeptat paní provozní a odebrala jim prázdné skleničky. „Nebo?“ dodala výhružně.

„No, my ještě... ehm... posedíme,“ odpověděl tentokrát Kapusta. Oba nejspíše klesli zpět do koženkových sedaček, následováni otrávenými děvčaty, která vypadala čím dál tím přezráleji.

Paní provozní významně setřela prázdný stoleček a zatočila utěrkou: „Takže šampíčko pro dámy.“

Otevřely se dveře a vstoupili dva muži v černých koženkových bundách a se zlatými řetězy na býčích krcích. Rozhlédli se po místnosti a zamířili za dívkami na strakatých sofa.

„... prdele... Rusáci nebo Ukrajinci?“ zašeptal Kapusta.

„Já bych se spíš ptal, jestli sou to zákazníci nebo vochranka. A neklej, plantážníku,“ poznamenal Harry polohlasem.

Kapusta si povzdechl.

„Tak co? Už sis vzpomněl?“

Harry zavrtěl hlavou: „Člověče, nejde to. Normálně tu kartu používám několikrát denně, ale teď mám úplný vokno.“

„Klid, to přijde samo, uvidíš. To

bude tou Viagrou. Stačí chvíli posedět. Hlavně si nesmíš připadat pod tlakem.“

Harry pokýval hlavou.

„Počkáme.“

Dívky si špitaly. Obě gorily si přisedly k vedlejšímu stolků.

„Do prkýnka dubovýho,“ ulevil si Harry a Kapusta přikývnul.

„Hele, já si musím odskočit. Zkusím něco vykoumat.“

Kapusta se pomalu zvedl a se vši důstojností odešel na toaletu.

„Tak co, děvčata,“ zkusil to Harry, „co posloucháte za hudbu?“

Děvčata si odfrkla, jako že jim to nestojí za odpověď, a Harry tak dál vyhlížel Kapustu. Ten se vrátil za pět minut.

„Tak co?“ zeptal se Harry napjatě. Kapusta zavrtěl hlavou a rozvážně se zase posadil.

Po chvíli řekl polohlasem: „Pamatuješ na schovku ve tmě?“

„Schovka ve tmě,“ zasnul se Harry při vzpomínce na pravidelné schůzky v klubovně, „no jasně, vždyť my v tom jednou vyhráli nějaký pohár, ne?“

„Spíš diplom,“ opravil ho Kapusta, „hele, zjistil jsem, kde maj pojistky. Hned za dveřma na chodbu, vlevo na zdi, ve vejšce tak dva metry. Ted’ka půjdeš ty. Vyhoď je radši všechny. Až všechny ty blbinky,“ hlavou naznačil všechna světla v místnosti, „zhasnou, tak jdeme na to. Radši rychle než potichu. Ženský budou ječet, doufám. Jestli se dostaneme do ruky těmhle mlátíčkám, tak to bude fakt průšvih.“

Harry přikývnul a cítil, jak mu tělem projíždí to známé vzrušení, které pocítoval pokaždé, když hrál nějakou hru, při které o něco šlo.

„Měli jsme jít radši na ten kulečnick,“ pozvdechl si Kapusta, když viděl, jak se Harry rozhodlaně zvedá.

„No to teda ani omylem!“ mrknul na něj Harry přes rameno a vykročil směrem k toaletám.

.....
Bianca Bellová (1970)

Vystudovala Vysokou školu ekonomickou a pracovala v několika nadnárodních společnostech. Nyní se živí jako překladatelka a tlumočnice z angličtiny. V nakladatelství Host vydala dvě knihy – Sentimentální román a Mrtvý muž.

HERE

I když je Stöðvarfjörður malebná vesnička na odlehlých fjordech východního Islandu, zdejší obyvatelé musejí čelit běžným problémům maloměstského života. Zdejší, kdysi úspěšná továrna na zpracování ryb ukončila provoz v roce 2005, což výrazně zasáhlo ekonomickou situaci stöðvarfjörðurské populace. Třicet dva z celkových dvou set obyvatel ztratilo práci, banka i pošta ukončily svůj provoz a mateřská i základní škola k podobnému kroku nemají daleko. Je takřka jisté, že další odliv obyvatel a sociálních služeb by pak znamenal vymazání této vesnice z mapy Islandu. V roce 2010 proto přistoupila skupina kreativců k iniciativě, která má celé město zachránit: továrna je nyní transformována v jakousi tvůrčí strojovnu, jež by měla zregenerovat a udržet místní komunitu. Přetvořená průmyslová stavba by se měla stát místem pro různé workshopy, ateliéry, museum, kavárnu a trh. Dokonce by si měla zachovat některé z účelů původního užití pro podporu místního rybářského průmyslu. Jednotlivé prostory zrekonstruovaného objektu poskytnou široké spektrum tvůrčích příležitostí, od vaření přes hudbu až k uměleckým řemeslům, a měly by tak povzbudit příliv nových obyvatel i nápadů. Továrna coby platforma samourčitého rozvoje malého městečka bude v nové podobě plně zprovozněna v roce 2016.

informační systém

**STANDA FRČÍ NA KARATU
A NA ČEM JEDETE VY?**

www.KaratSoftware.com

Fotbal po islandsku

Při závodech hasičů jsem udělal snímek, na kterém se obrysy sportovců s žebříkem v ruce odrážely v kalužích deště. Nazval jsem ho Stíny útočí a poslal do mezinárodní soutěže firmy Canon. Za pár týdnů mi zavolali, že mě vybrali do osmičky finalistů. Odletěl jsem do Vídně, kde jsme fotili sport, portrét, krajinu..., a já vyhrál. Jako odměnu jsem si mohl vybrat, kde bych chtěl fotit. Rozhodl jsem se pro Island, kam jsem se vždycky chtěl podívat.

Tak jako u nás je oblíbený normální fotbal, na Islandu milují fotbal bahenní. Má svá specifika. Hasiči pokropí hřiště a jde se do akce. Na začátku dne se hráči pohybují v bahně po kotníky, na konci dne po kolena. Islandané tento sport provozují každý týden, takže ví, že třeba boty si musí k noze přivázat, jinak je v bahně už nenajdou. A jak hráči při hře vypadají, to ukazují moje fotky.

Zavádíme a provozujeme
užitečné informační technologie

- IT infrastruktura
- Outsourcing
- Podnikové aplikace a služby
- Content management
- Vývoj softwaru

v organizacích.

Enda*

AutoCont

www.autocont.cz

Dobrá věc potřebuje čas

Tomáš Baldýnský | producent

Smutně proslulý ruský revolucionář Vladimír Iljič Lenin kdysi prohlásil: Ze všech umění je pro nás film uměním nejdůležitějším! Dneska je nejdůležitější televize, jejíž tvorbu ovšem těžko považovat za umění. Zatímco veřejnoprávní televizi živí především koncesionářské poplatky, kterým se prakticky nelze vyhnout, film by mělo žít vstupné. Ale neuživí. Co s tím? Co by asi řekl Vladimír Iljič?

Nedávno se rozhořela debata, jestli stát má, nebo nemá podporovat výrobu filmů. Jaký je váš názor?

Když jsem začínal, patřil jsem do skupiny lidí, kteří říkali – privatizujte Barrandov, zrušte státní film, protože jsem měl představu, že to pak začne fungovat, jak má. Po letech jsem si ale začal uvědomovat, že to nebyla nejlepší cesta. Že se rozbilo něco, co nějakým způsobem fungovalo. Na Barrandově bylo know-how, dobří profesionálové a to nejdůležitější – existovala struktura. Mohl jste tam začít pracovat, postupovat, učit se. Nejdřív jste asistoval slavným lidem, a když vám to šlo, svěřili vám debut. My jsme tehle funkční systém rozbili a najednou neexistoval žádný. Co se jakžtakž podařilo, bylo udělat udržitelný filmový průmysl, který produkuje kolem dvaceti filmů ročně. Teď ale začíná být čím dál tím větší problém, jak filmy vznikají. Rozbitím systému se rozbila i řecké štábní kultura. V podstatě úplně zmizela dramaturgie. To je jedna z profesí, kterou, pokud nemáte dost peněz, škrtnete jako první. Další věc je, že noví producenti, kteří vyrostli na troskách Barrandova, si mysleli, že jsou taky dramaturgové, přestože by to měly být odlišné pozice, producent a dramaturg by se měli hádat.

Myslíte si, že absence profese dramaturga, který zjednodušeně řečeno autorovi radí, oponuje, je jednou z příčin toho, že většina českých filmů je spíš podprůměrná?

Ano, ale je to jen jeden z mnoha problémů. Aby scenárista napsal dobrý scénář, opravdu potřebuje dramaturga jako oponenta. Bohužel ale neexistuje ani komunikace scenárista a režiséra. Scenáriste něco píšou a občas se nějaký jejich scénář natočí. A pak jsou autorští filmaři, kteří napíšu a sami natočí. To má své výhody, ale i nevýhody. Ta první je, že jde o film jednoho člověka, takže je v něm míň nápadů. Navíc autorští filmaři natočí míň filmů právě proto, že píšou i scénáře. A pokud režisér vezme cizí scénář, ti lidé spolu neumějí mluvit.

Vraťme se ale k penězům...

S penězi je to teď na nějakou dobu lepší, protože zákon, který vetoval Václav Klaus, sněmovna znovu schválila. Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie se konečně transformuje na samostatnou instituci, což znamená, že někdo bude na poli kinematografie aktivní. Bude řešit problémy filmařů, pomáhat jim třeba přitahováním hollywoodských produkcí, aby sem přišlo víc peněz. Já doufám, že když někde bude jeden baráček, který bude patřit filmu, začne se kolem něj budovat ta struktura.

Neobáváte se, že fond bude fungovat tak říkajíc po česku – chodíš s náma na kafe, dostaneš peníze, nechodíš, máš smůlu?

Když jsem do fondu přicházel, byl jsem si jistý, že to je tak, jak říkáte – jo, to jsou ti kámoši, těm

se peníze dávají, ale já to tam jdu změnit. Moje osobní zkušenost je, že problém není v tom, že by existovaly oblíbené a neoblíbené party, ale že všichni, co přijdou žádat, jsou vlastně prodáváči s teplou vodou. Každý říká – dejte mi peníze a já natočím výbornej film, za kterej se nebudete muset stydět, a vy mu buď věříte, nebo ne. Problém rad je v tom, že prakticky můžete jen zvednout ruku. Ale už nemůžete říct – ještě s tím scénářem něco udělejte, ať vám tam nehraje zrovna tenhle, protože to bude průser. Ne, vy jen rozhodujete na základě slibu, který ani nebývá moc podpořený argumenty. Čili spíš dáte peníze někomu, o němž už něco víte, a tudíž máte jasnější představu, jak to může dopadnout. Nebo musíte mít mnohem větší odvahu a dát peníze tomu neznámému. A teď si představte, že je vás dvanáct. Jeden odvahu má, druhý ne, další tomu nerozumí, takže většina vždycky tenduje k prošlapaným cestám. Ti lidé se bojí výraznějších rozhodnutí. Někdo na film potřebuje deset milionů, ale pro jistotu dostane jen dva, protože deset už by bylo moc vidět, tak dáme každému trochu. Čili máme takový jakžtakž filmy, který produkuje náš jakžtakž systém. Není to vyložený průser, některý filmy jsou hezký, některé horší, ale ty kusy, kdy by se člověk nejradši propadl pod zem, se už moc neodehrávají. Jenže výrazných filmů, kterých by si všimli aspoň deset kilometrů za Ašem, taky moc nemáme. Hodně peněz se dalo například na Aloise Nebela – a vyhrál evropskou cenu.

Ve znamení Williama Shakespeara

Když se řekne Anglie, snad každý si nejdřív vybaví Londýn. Ale na jednom z dalších míst nepochybně bude vedle královny Alžběty a Beatles nejslavnější a nejhranější světový dramatik. K Williamu Shakespeareovi neodmyslitelně patří právě Stratford, v tamním divadle Globe (to bohužel už neexistuje, ale jeho replika stojí na nábřeží Temže) se jeho nejslavnější kusy jako Romeo a Julie, Hamlet, Macbeth, Král Lear nebo Zkrocení zlé ženy s velkým úspěchem hrály už za jeho života. A tak určitě není náhodou, že právě Stratford je hned po Londýnu nejnavštěvovanější britskou „atrakcí“. Dvou či tří denní výlet z metropole do míst, kde se Shakespeare narodil a žil, tě nezklame ani na místě. Vysoká návštěvnost malého města však působí dost děsivě (v Londýně se zástupy turistů přece jen líp ztratí, a kdo nutně nemusí vidět zrovna Buckinghamský palác nebo nakupovat na Oxford Street, může se jim i docela úspěšně vyhnout), takže volím ubytování v blízkém Warwicku, kde navíc stojí jeden

z nejznámějších a nejmohutnějších britských hradů. I tohle poklidné maloměsto má vnímavému návštěvníkovi co nabídnout. Především samotné sídlo významného rodu hrabat z Warwicku, které mu patřilo až do konce 16. století. Mohutná středověká pevnost se v pozdějších stoletích změnila na reprezentativní venkovskou rezidenci. Kromě citlivě upravených interiérů a bohatě zdobených sálů z 19. století (tehdy hrad částečně vyhořel) láká i svou rozlehlou zahradou, nebo spíš parkem. Dnes hrad patří majitelům proslulého londýnského muzea Madame Tussauds, takže v expozici nepřekvapí několik voskových figurín, včetně Richarda Nevilleho, zvaného Králotvůrce, kterak se připravuje na válku růží. Majitelé vsadili i na pořádání nejrůznějších atraktivních akcí, ovšem v době jejich konání je lepší se hradu velkým obloukem vyhnout. Před hlučícími rodinami s dětmi vybavenými neuvěřitelným množstvím sendvičů není úniku. Vlastně je, ale to se musí buď do kostela na náměstí s působivými

Pro televizi pracují scenáristé, režiséři, ale i zmínění dramaturgové, nicméně na výsledku to většinou moc znát není. A to nemluví o vyložených zrůdnostech, jako je údajně detektivní seriál s Jiřinou Bohdalousou, mluvit o téhle povedené taškařici ani nemá smysl.

Já jako divák taky nejsem spokojený víceméně s ničím, co se tady televizně vyrábí. Myslím, že i v televizi chybí poctivá dramaturgie, že dramaturgové mávají rukama nad otázkami, které by měli položit, že někteří jsou prostě líní. Taky si myslím, že čeští režiséři neumějí číst scénáře, někdy nechápou, co vlastně točí, a mohu pro to uvést spoustu důkazů. Co se mi líbilo, když jsem nastoupil do Novy, bylo hrozně zvláštní ovzduší revoluce. Oni nám dali úplně volnou ruku a my si řekli, že to tam změníme. A možná bych to neměl říkat, ale myslím, že neexistuje seriál, který by byl tak poctivě dramaturgován jako Comeback. Existovalo tolik verzí příběhů, scénářů. Tehdy se televizní seriály nezkoušely, ale my si vydupali placený čas na zkoušky. Myslím, že Česká televize by potřebovala skupinou lidí, která by strašně toužila udělat něco opravdu dobrého. Aby chtěli změnit svět. Oni se třeba někde objeví, ale zatím jsem na ně nenarazil.

Vy jste původně pracoval jako novinář. Na novináře existují v téhle společnosti dva extrémní názory. Jeden tvrdí, že novináři jsou hlídači demokracie, druhý ústy Miloše Zemana – jsou neschopní, je to hnůj, který dělá to, co po něm chtějí majitelé novin a časopisů. Jak to s odstupem času vidíte vy? Já si myslím, že jsou tam dvě poloviny té profese. První jsou ti hlídačci psi, taková ta zpravodajsko-komentátorská parta. Já ty lidi znám a můj soukromý dojem je, že tam se to lepší. Oni jsou sice náchylní k pocitu – pracujeme v ohrožení, chtějí nás zabít a k až cynismu, který je pro mě problematický. Politiku vnímají jako jakýsi pragmatický průmysl, kde probíhá výměna peněz za názory nebo zákony. Nelíbí se mi, že o tom píšou, jako by šlo o něco daného. Ale jejich pracovní etika, co je slušný a co už ne, se lepší. Druhá polovina

Ještě se vrátím k argumentaci Václava Klause – výtvarníci, spisovatelé nebo hudebníci žádné peníze nedostávají, proč by je měli dostávat filmaři?

Myslím, že problém s financováním kultury tady je a že by do ní mělo jít víc peněz. Knihy si taky zaslouží podporu. Jejich nevýhoda, zároveň ovšem i výhoda, je, že k vydání knížky potřebujete mnohonásobně míň peněz než k natočení filmu.

Čili třeba knížky se dají zvládnout i bez přísunu státních peněz?

Myslím, že se časem vytvoří nakladatelství, a některá už existují, která v edici A vydají komerčně úspěšné tituly a z části zisku financují náročnou edici B. Není to snadné, ale dovedu si to představit. U filmu to takhle fungovat nemůže jednoduše proto, že ani komerčně úspěšný film na ten náročnější nevydělá. Náš trh je prostě příliš malý. Čili jestli máme mít vlastní kinematografii, bez dotací to nejde. Anebo si taky stát může otevřeně říct, že ji nechce, a žádné peníze do výroby filmů nekládat.

Ted' pracujete v České televizi, která peníze má, nicméně právě v oblasti dramatických pořadů žádnou významnější kvalitu zpravidla nepřináší. Dokonce člověk může mít pocit, že o penězích se v ní moc nepřemýšlí, protože některé opusy by se vůbec neměly točit.

To je složité. Já jsem do ČT nastoupil až za nového vedení, které dost přemýšlí o tom, na co se vydají peníze. Někdy až příliš. Musím říct, že oproti Nově, kde jsem dělal předtím, je v České televizi poklidnějc, čas v ní ubíhá jakoby pomalejc. Ale věci, které si pamatuju jako jednoduchý, jsou složitý. Je to velká instituce, která nemá úplně jasný cíl jako Nova – vydělat co nejvíc peněz. Má spoustu jiných povinností, zároveň musí oslovovat masy, ale i minority, musí mít vyvážené zpravodajství... Celý ten barák je výrazně složitější, tím pádem jsou složitější i kontrolní mechanismy. V podstatě si myslím, že v ČT vyhodit peníze v podstatě za blbosti je mnohem složitější než na Nově. V soukromém sektoru je to tak, že vám dají důvěru, a když máte výsledky, můžete rozhazovat. Když jsem dělal Comeback a uznal za vhodné, že scenáristé, aby fungovali líp, potřebují kvalitní kávovar a kvalitní kávu, tak jsem je koupil. Vedení to neřešilo, protože jsme měli výsledky. Kdybych propadal, tak na mě asi pošlou audit a budou dloubat i do toho kávovaru. Nechci říkat, že v České televizi si peněz tak váží, spíš se bojí. Myslel jsem, že v ČT bude větší ochota jít do odvážnějších věcí a ono ne. Na Nově to bylo logické – komerce nechce nic moc odvážného, ale říkal jsem si, že v český, která není závislá na komerci, by mohl člověk udělat i ostrov věc. Ale tam zase existuje obava ze společenských kontrol, takže strach z progresivity je tam úplně stejný. Nevidím moc velký rozdíl mezi ochotou ČT dát peníze na něco nového, přestože nejsou její, a ochotou Novy dát ty své.

hrobkami významných šlechticů, nebo do podhradí. Na nádherném místě u řeky vybudoval postarší Brit půvabnou, i když nevelkou rozkvetlou zahradu. Je tu výhled na hrad a téměř na dosah ruky romantické ruiny středověkého mostu. Vybírá se tady i na Británii lidové vstupné a posedět na lavičkách v kouzelných zákoutích je příjemný zážitek a dobrá příprava na rušný Stratford.

O tom, že bez svého rodáka Shakespeara by Stratford byl pouhým provinčním městem, o jehož existenci by nic netušila ani většina Angličanů, není nejmenších pochyb. Ostatně už příjezd autobusem (z Warwicku to trvá okolo půl hodiny) je ve znamení slavného dramatika. Na nábreží řeky Avon stojí na vysokém podstavci jeho majestátní socha a pod ní čtyři menší plastiky nesmrtelných postav, jako jsou Hamlet nebo Macbeth. O kus dál si žádá pozornost přímo monstrózní budova Royal Shakespeare Theatre. Jeho architektura se zase tak moc nepovedla a příliš se sem nehodí, zato divadelní představení, v nichž účinkují i známí britští herci, bývají excelentní. Ostatně soubor pravidelně hrává i v Londýně.

Shakespeareovo jméno láká také k návštěvě restaurací, třeba té na zakotvené lodi jen o něco větší než ty, co se běžně pohybují po řece a po kanálech, jimiž je Anglie doslova protkaná.

Když už jsem zmínil restauraci, alespoň pár slov k anglické kuchyni. Její pověst je tak nevalná, že turisté a vlastně i samotní Angličané raději vyhledávají italské, indické nebo pákistánské podniky (naštěstí i na venkově je jich dostatek), kde se téměř vždycky velmi dobře nají. Nicméně alespoň jednu typicky anglickou restauraci by člověk přece jen měl navštívit (a tím nemyslím dát si oblíbené fisch and chips, které zpravidla nezklameme očekávání ani v běžném bufetu). Restaurace The Roebuck ve Warwicku není z nejlevnějších, má příjemný interiér a pohodlné sezení, ale pro Středoevropana je to asi tak všechno. Zdejší vlašné domácí pivo bez pěny, které svou chutí připomíná směs piva, kávy a karamelu, nepřekvapí, zato tuňák na grilu rozhodně ano. Už na pohled se zdá spíše dušený než grilovaný a francouzské fazolky bez jakéhokoliv koření a studené brambory (těžko říct, jestli je to jen nedbalost kuchaře nebo zdejší zvyk) chuťově buňky moc nepotěší. Do značné míry to platí i o dalším jídle, tentokrát typicky anglickém rumpsteaku – ten sice není tak špatný, ale kde jinde než v Anglii by člověk očekával, že nebude tvrdý. Omyl, je.

Ale zpátky do Stratfordu. Pokud chce člověk navštívit všech pět největších „atrakcí“ spjatých se Shakespeareem, určitě neprohloupí, když si hned na nábreží koupí jízdenku na okružní jízdu. Může nastoupit i vystoupit na kterékoliv zastávce. Zatímco

tři s dramatikem spjaté domy jsou v centru a pohodlně se dají obejít pěšky, Anne Hathaway's Cottage (tady bydlela Shakespeareova manželka) je už docela daleko a k půvabnému venkovskému sídlu Mary Arden's Farm, kde prožila své dětství Williamova matka, se jinak lze dostat už jen taxíkem.

Při velkém počtu lidí, kteří se pohybují po malém historickém centru Stratfordu, by se mohlo zdát, že všude bude zapotřebí vystát si dlouhé fronty. Většinou je opak pravdou. Třeba v zahradě u Anne Hathaway's Cottage bývá někdy jenom pár lidí. Člověk si může v klidu u malého stánku dát kafe nebo čaj (jsme přece v Anglii) a představovat si, jak se tady asi žilo před staletími. Samotný dům je zařízený masivním, tmavým renesančním nábytkem a působí dojmem, jako by si jeho obyvatelé jen odskočili vyplít rozkvetlou zahradu.

To domu, v němž se William Shakespeare narodil, bohužel podobná autenticita chybí. A nejen proto, že se k němu dostanete přes novodobou stavbu, kde každý, ať chce, nebo ne, musí absolvovat audiovizuální program v několika oddělených prostorách a zavřené dveře ho nepustí dál, i kdyby kvůli své špatné angličtině nerozuměl ani slovu nebo spěchal na autobus, případně na záchod. Ani upravená zahrada za domem nevzbuzuje dojem, že by takhle mohla vypadat před staletími. Zato tady dvojice mladých herců přehrává některé známé dialogy, včetně proslulé balkonové scény mezi Romeem a Julií. Mírná parodie, ale zábavná, příjemná.

Vedle domu Shakespeareova lékaře Nash's House, v němž je i pro děti zajímavé muzeum, stával dům New Place, ve kterém slavný dramatik zemřel. Bohužel ho v devatenáctém století zboural zdejší, patrně hodně nekulturní vikář. Samotný Shakespeareův hrob je pak v blízkém kostele Holy Trinity Church. Naproti muzeu je dodnes trojice zachovalých hrázděných staveb, v nichž je dnes čajovna a hospoda, jejíž historie sahá až do 16. století. Nakonec zbývá ještě mimořádně půvabný Hall's Croft, ve kterém bydlel Shakespeareův synovec – lékař, s historicky zařízenou lékárnou. Možná se těch domů bude někomu zdát až moc, ale každý je jiný a v Londýně podobné nenavštíví.

Na Stratford takřka jít padne jeden celý den, proto ty dvě noci ve Warwicku v příjemném hotýlku v někdejším viktoriánském domě (mimořádně patří rodině, která se jmenuje stejně jako samotné město, ale potomci hrabat z Warwicku prý nejsou). A nejlepší je zakončit ho procházkou podél řeky Avon, k níž neodmyslitelně patří labuť a hlavně úzké a dlouhé obytné lodě. Ostatně po kanálech by se dalo vrátit i do Londýna, jen mít loď a podstatně víc času.

Hathaway's Cottage
Stratford – Avon

lod'
Warwick hospital

hrad Warwick
hrobka

TOST.CZ

- **Stavby pro veřejnost**
- **Stavby pro firmy**
- **Bydlení**

Ledeč nad Sázavou, tel.: 569 443 124

www.tost.cz

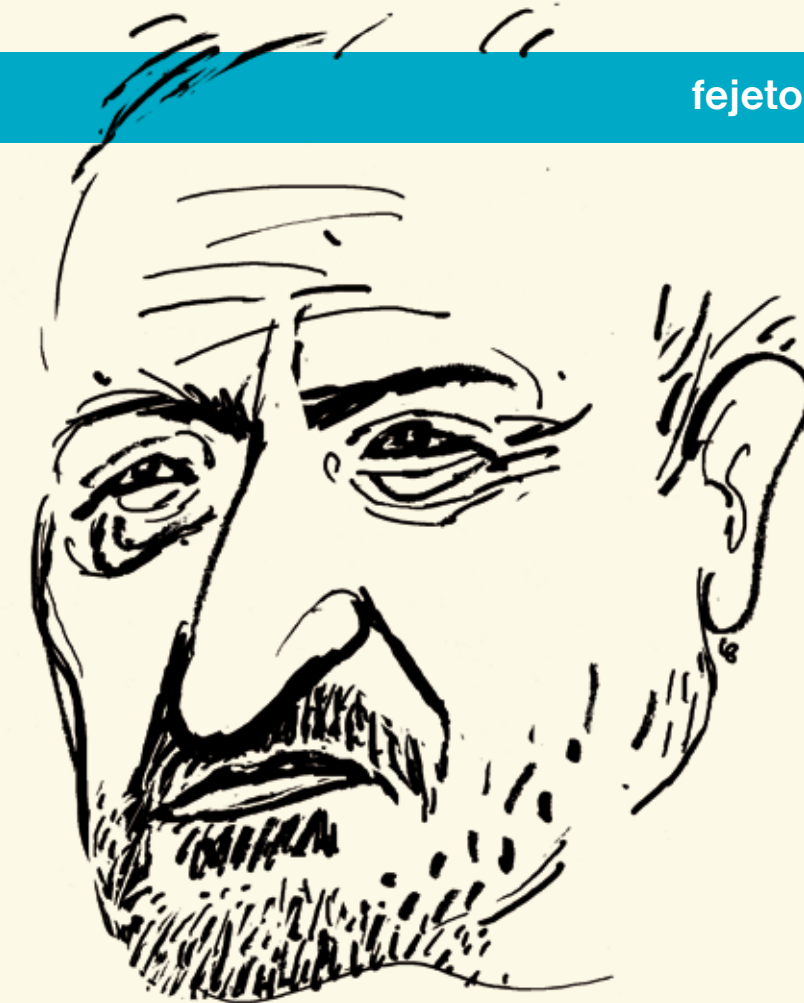
STAVBY PRO RADOST

ilustrace Luděk Bárta
text Milan Lasica

fejton

Milan Lasica
(1940)

Slovenský humorista, herec, režisér a autor divadelních i písňových textů. Společně s Júliem Satinským vytvořil legendární komickou dvojici, která navazovala na tradici započatou Voskovcem a Werichem. Milan Lasica už řadu let píše fejtony, jejich výběr vyšel v Česku pod názvem *O lidech a lidech*.

Psát v dubnu o lásce je předčasné. Mohl ještě pár dní počkat, řeknete si. K lásce patří květen, ten se k ní hodí.

„V júni sa láske nedarí / priznaj sa, vidím ti to na tvári / máj by sa hodil viac /zmeškal som o mesiac...“ zpívá Peter Lipa. A teď je teprve duben, co by tak mohl zpívat? „V apríli / sme naše srdca odkryli / a netaja / že je len pár dní do mája...“

Nikdo vlastně neví, proč je květen časem lásky. Asi proto, že všechno kvete a příroda se probouzí ze zimního spánku. Zní to jako klišé, ale je to tak. Probouzí se. Ale netuším, proč se z probouzení dělá taková romantická událost. Neznám nic nepříjemnějšího než probouzení. Možná, určitě jsou lidé, kteří ráno vstanou, vyskočí z postele, otevřou okno, nadýchají se čerstvého vzduchu, poskočí si, dají si studenou sprchu, při holení si prozpěvují, připraví si dobrou snídani, přečtou denní tisk, ze samé radosti zavýskají a s úsměvem vykoučují do nového dne.

Jsou tací. Nepochybně. Já ne. Se mnou je to úplně naopak. Už samotné svítání ve mně

vyvolává depresivní náladu. Jako kdyby ze mě někdo strhl peřinu. Cítím se odhalený. Z postele nevyskakuju. Nejenže nevyskakuju, neumím si to v té chvíli ani představit. Kam bych skákal? A proč? Proč mám vstávat? Co budu dělat?

Obrátím se na druhý bok a snažím se upadnout do polospánku. Víím, že do spánku už upadnout nemůžu, ale polospánek je příjemnější. V polospánku si totiž uvědomujete, že spíte. Když spíte naplno, neuvědomujete si nic a nemůžete spánek náležitě vychutnat. Ale polospánek se vychutnat dá. Spíte jen tak napůl a vychutnáte to naplno. Polospánek je paráda. Z polospánku se i lehčeji probouzí, protože jste už vlastně napůl probuzení. Není to takový šok jako probudit se z úplného spánku. V polospánku můžete snít podle přání. Když spíte naplno, zdají se vám sny jaksi samy od sebe. Nemáte na to vliv. A někdy se vám ani nic nezdá a nedá se s tím nic dělat. Ale v polospánku sníte na objednávku. Není nic příjemnějšího.

O to nepříjemnější je vstávání. Zazvoní budík. Už to je ponižující. Připomíná to vojenskou

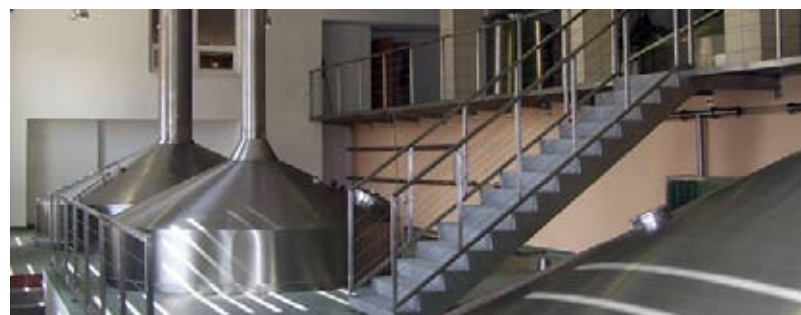
prezenční službu. Končíme s polospánkem, vstáváte! Sednete si na pelest. Díváte se tupě před sebe. Pokoušíte se vstát. Nejistými kroky se odeberete do koupelny. Podíváte se do zrcadla. To jste neměli dělat. To, co vidíte v zrcadle, je váš nový den. Je jasné, že se vám do něho nechce. Pomalu, jako byste to měli promyšlené, si čistíte zuby. Podíváte se na sprchový kout. Nic vás tam neláká. Ostatně, sprchovali jste se předevečirem, není nutné to přehánět. Opláchnete si tvář a pokusíte se učešat. Nejde to. Vlasy se vzpírají.

Po chvíli to vzdáte. Vejdete do kuchyně, otevřete ledničku, díváte se do ní a potom ji zase zavřete. Nic tam není. Uleví se vám, nemusíte snídat. Zapijete léky. Mátožně se oblečete. A zachmuřený, otrávený vykoučíte na cestu do práce. Tam na vás už čeká kolega plný elánu, usmívá se, žertuje a chce komunikovat.

Neúprosné ráno. A to jsem chtěl psát o lásce. Bylo by to předčasné, chápete.

Měšťanské domy v Jihlavě

Po měšťanech, jejichž bohatství se odvíjelo od těžby stříbra, obchodu a soukenictví, zůstalo v Jihlavě hodně domů z období renesance. Navenek sice nepůsobí příliš honosně, ale uvnitř některých z nich se kromě mázhauzů zachoval klenutý prostor sahající od přízemí až po střešku. Tyhle vysoké síně zdobené renesančními freskami sloužily kromě jiného k přístupu do vyšších pater. Proto třeba v budově Galerie Vysočiny zůstala kamenná schodiště a renesanční arkády. Tenhle dům, který vznikl spojením dvou menších, je asi nejzajímavější, podobný je také v Muzeu Vysočiny. Za návštěvu stojí i restaurace U Vévody Valdštejna. V tomhle případě ani tak nejde o kuchyň, ale o velký strop s klenbou pokrytou nádhernými freskami.

TRADIČNÍ ČESKÝ VÝROBCE ZAŘÍZENÍ PRO PIVOVARY

ZVU POTEZ a.s.
Pražská 322/4, Hradec Králové
Česká republika

www.zvupotez.com

BernardFest¹⁹

21. – 22. června

pátek 21. 6.

15:00

dvě místní kapely
(hlasujte na www.bernardfest.cz)

18:00

Jaksi Taksi

20:00

Lucie Bílá

22:00

Wohnout

23:45

Keks

Cena jednodenní vstupenky je 340 Kč, dvoudenní 440 Kč. Senioři, držitelé ZTP (+jeden doprovod) a mládež od 6 do 12 let mají jednodenní vstupné za 50 Kč. Předprodej vstupenek je zajištěn na značkových prodejnách Bernard a v síti Ticketpro.

Dvoudenní vstupenky jsou slosovatelné o hodnotné ceny. Slosování proběhne během sobotního večera.

Stanové městečko je vzdáleno od místa festivalu 1,5 km v areálu AMK Humpolec (Pod Vilémovským lomem, vjezd ze silnice Havlíčkův Brod – Pelhřimov). Kemp s občerstvením, WC a hlídané parkoviště.

Aktuální informace na www.bernardfest.cz

sobota 22. 6.

10:00

Eva a Vašek

12:00

The Tap Tap

14:00

Tomáš Klus

16:00

Richard Müller

18:00

Katarína Knechtová

20:00

Tichá dohoda

22:00

Wanastowi Vjegy

ohňostroj

23:45

Kyvadlo

